Debreczen 1894. XXI. évfolyam 236. sz. Csütörtök, október 11.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . 5 „ — „
Negyedevre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Fő-piacz, Simonffy-ház a városházával szemben

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

KÖNYVTÁRA

Két ülés.

Debreczen, okt. 10.

(—s.) A vallásszabadságról szóló törvényjavaslat sorsát nem féltettük, mert hisz abban kimondott elv nem képezte politikai kérdés tárgyát, utóbb azonban a főrendiházi vita folyamán azonnal nyilvánvalóvá lett, hogy a főpapi és főuri klerikális ellenzék ezuttal megbuktatja a javaslatot. Mindazonáltal még ezután a vereség után is biztosra vettük, hogy a reczepcióról szóló törvényjavaslat okvetlenül diadalt fog aratni, mert ez által csakis olyan kötelességet látunk teljesitve, melylyel ezer esztendő óta közöttünk élő izraelita polgártársainknak a magyar állam a közjogi egyenjoguság szempontjából tartozik.

A főrendiház azonban csufosan meghazudtolta várakozásunkat és elvetette azt a törvényjavaslatot, mely hazánk lakosságának egy tekintélyben, gazdagságban, szellemi képességben és eredményekben egyaránt számottevő része számára törvénybe igtatott közjogi biztositékkal akarja ellátni tényleges állapotát. Hogy ez az elutasitás mily különböző okokból történik, a miket a vita folyamán felhozni hallottunk, az nemcsak azért közömbös, mert amennyiben udvarias volt az érvelés a zsidósággal szemben, akkor hipokrizistől nem volt ment, hanem főkép azért, mert a végeredményre nézve teljesen mindegy.

A hazai zsidóságnál természetesen nem szülhet jó vért ez az elbánás, melyben őt 37 katholikus és orthodox főpap és 10—12 főrangu család részesitette; de remélhetőleg nem terjed többre a kellemetlen hirről való pillanatnyi értesülésnél, azután nyomban be kell látniok izraelita polgártársainknak, hogy mellettök áll a nemzeti akarat és közvélemény. A magyar képviselőháznak parlamentárizmusunk történetében példátlan többsége s az országnak pártkülömbség nélkül csaknem egész közvéleménye a legkomolyabb és a legmagasabb foku lelkesedéssel foglalt állást azon egyházpolitikai programm mellett, melyet a Wekerle kabinet a liberalizmus fuvallata által lengetett zászlójára irt, s melynek elengedhetetlen integráns részét képezi a zsidó vallás reczepciója.

És ha ezuttal egyszer sikerült is a főrendek egy részének a reczepczió leszavazása, amint sikerült ez a manőver a kötelező polgári házasság ellen is, de másodizben meg kell törnie annak az ellenállásnak.

A két elvetett törvényjavaslat után különben a főrendiház tegnap az egyházpolitikai programmnak egy pontját, a gyermekek vallásáról szóló javaslatot elvi változtatás nélkül elfogadta s igy egyelőre két pontja van az egyházpolitikai programmnak véglegesen biztositva.

Mialatt a főrendiházban a gyermekek vallásáról szóló javaslat enyhébb hangulatot teremtett, az alatt Wekerle Sándor a képviselőházban realis és szolid alapokra fektetett államférfiui működésének napjait ismét megszaporitotta egygyel. A jövő évi költségvetést terjesztette elő, melynek számadatai kézzelfogható bizonyitékai annak, hogy hazánk a közgazdasági fejlődés minden ágában a leghatározottabb és végleges föllendülés utján halad Wekerle Sándor finánez zsenijének vezetése alatt.

— **Belföldi hirek.** (A belügyminiszteriumban) VI.-ik tanácsosi állást fognak berendezni, mely az egészségügyi osztály fölé lesz helyezve. — (A főrendiház) visszautasitó üzenetei már leérkeztek a képviselőházhoz.

— **Külföldi hirek.** (Lourenco-Marquez) környékén *több európait és sok szövetséges kaffert meggyilkoltak.* A város környékén a rablógarázdálkodás egyre tart. — (Oroszország) nagyszámu keletszibériai csapatokat koncentrál a khinai határon. — (A japán miniszterek) ellenezvén külföldi kölcsön felvételét, elhatározták, hogy egy második 50 millió dolláros belföldi kölcsönt veszneknek fel. Ez összeg a javasolt pótadókkal az államkincstárt összesen 130 millió birtokába helyezi. — (A khinai császár) *O'Conor* pekingi britt követet kihallgatáson fogadta.

Papirszeletek.

(Kis lutri. — A nagyhitelü lap. — Gróf Festetich Andor. —Az üzenet. — A müncheni konzul. — Telefon és velocipéd. — Fuimus. — Kivételes, bevételes. — A talpak.)

Wekerle miniszterelnök beharangozott a kis lutrinak.

— „Vigyétek“ — mondá Apponyi — *„velem* ugy is bajos ternót csinálni, mikor imé, ugy beütöttek Wekerle urnak *a számai!“*

*

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Mindörökké.

— Irta: **Gio Bosio Sturzo.** —

A nő vágtatva távozott lován. Az ifju látta, mint forditja fejét még egyszer vissza utolsó üdvözletül, mielőtt eltünnék a távolban; ott állt sokáig mozdulatlanul, tekintete a hosszu utra meredt, a melyen fény s árny oly gyakran váltakoztak.

A nap már a Mario hegye mögé hanyatlott.

Nem képes elhinni, hogy való igaz, a mi történik; mintha a liget, a nyugvó nap csodás álomba ringatta volna, a lombok zizegése, a május illatárja az ő édes, lágy hangján szólott; mintha a körülötte áradó frissesség csapdosná arczát. Azt hiszi álmodott; látta őt büszkén közeledni amazoni öltönyében, s reszketve állott meg előtte, ő, ki nem remegett soha senki előtt! Elmondta, hogy vakon imádja, bár szegény. Megindultan, halvány arczczal hallgatta végig a nő; a ló sörényére hajolt, lassan lehuzta egyik keztyüjét, s azt felelte neki, hogy megelégszik szerelmével. Aztán kezét nyujtá.

Mintha még most is hallaná a tova vágtató ló dobogását.

És a liget árnyai, a morajló visszhang azt sugják, nem álmodott. S fa, fü, virág titokzatos szavakkal fejezi ki örömét szerencséjén.

Mégis ugy kivánja, bár álmodott volna inkább. Mélységes örvény választja el őket egymástól: nemes lelke büszkesége. A nő gazdag s ő szegény...

Tette neki a szépet, mint nőnek, czél nélkül, — szokásból. Jöttek a titkos mozdulatok, pillantások, ábrándozás, egy-egy odavetett szó, aprólékos figyelmesség, félreértések: és nem félt, hogy bele szeret. Néha ugy elfogta a félelem, hátha a nő szeretni találná, de csakhamar nevetett e gondolaton. Nem hitt a szerelemben! De egy különös, titokzatos mély érzés, a szív észrevétlen munkája teljesen átalakitotta. A skepszis helyet engedett az érzésnek, a melyet csak mintegy sejtett, a nélkül, hogy világosan megmagyarázhatná keletkezését: synthesis volt ez analizis nélkül.

Ezer semmiséget irtak, mondottak egymásnak. A nő terveket szőtt; a férfi habozott; nem akart, nem mert ennyit remélni a jövőtől.

Szemébe nevetnének a Gavazzanók: ez a gondolat marczangolta örökkön-örökké.

Kerülte a találkozást. Hazatért szülőhelyére, félben hagyva tanulmányait; másutt nem tudott volna immár élni. El akarta magával hitetni, hogy csak tuláradt rokonszenv volt az érzés, a melyet ő tévesen szerelemnek értelmezett: a szerelemről alkotott ábrándos elméletbe kapaszkodott immár végső erőfeszitéssel.

És a szerető leány betegen feküdt, halálán volt.

Nem átkozta a hütelent; a női szív éleslátásával érezte, mily nehéz lehetett annak az áldozat; bánatos megadással, a véletlen csodájában bizva tölté napjait.

*

Két év telt el, s nem látta őt többé; de képe az ábrándozás hosszu óráiban gyakran megjelent könnyelt szemei előtt.

Szülei Busalla herczeghez akarták adni: ő nemet mondott. Nem akart férjhez menni. — Hát nem boldog e ő anyja mellett? . . . miért menne férjhez? . . . És végre is . . . hiszen oly ifju még . . .

Eddig a napig a szülők még csak nem is gyanusitottak semmit: most sejteni kezdtek. — Az örökös szomoruság, a magány keresése . . . fejét valaminek megkellett zavarnia.

Anyja faggatására az volt a felelet, hogy téved; de Elena de Gavazzano herczegasszony sokkal tapasztaltabb nő volt, semhogy arczáról az igazat le ne olvasta volna. — Nem firtatta tovább a dolgot, csak a szerető anya hangján mondá:

— Gondold meg jól a dolgot.

*

Éva nap-nap után hallgatagabb, szomorubb lett: félt, hogy szülei vágya lassan akaratta edződik.

— Nem, nem veti magát áldozatul, szive már másé.

Levelet irt hozzá:

„Szüleim férjhez akarnak adni. Nem egyezem bele. Te is szeretsz, hiszen magad mondtad emlékszel-e? A nap nyugovóra hajolt; én

Wekerle miniszterelnök mindenre talál kádencziát.

Ha Apponyiék monopolizálják a *spiritus sanctust*, ő meg *behuzza a spiritus monopoliumát.*

Ez a reform mindenesetre tetszeni fog az ultramontánoknak is, mert aligha meg nem drágul miatta a — *papramorgó.*

*

Mikor Kovács Albert Wekerle miniszterelnököt meginterpellálta a „Figaró"-ban közölt interwiew rátogásai miatt, hozzá tette, miszerint „fölötte csodálkozik azon, hogy ilyen **nagy hitelü lap** is közöl költött interwiewo-kat!"

Aztán világotitották fel, hogy közlések dolgában olyan „nagyhitelü lap a „Figaro", mint akár a „Nemzeti Ujság" és a „Budapester Tagblatt."

A hitelénél azonban mindenesetre több a — szelleme!

*

Gróf Festetics Andor első debut-je sikerült: egy szöllőbetegség tárgyában interpellálta meg a Hegyalja egyik képviselője, *Bernáth* Béla.

Imé, az uj földmivelési miniszter érti a dolgát. Ő maga meg-megjelenik incognitoban ott, a hol — igazságos Mátyás király módjára — jó közvetlen szemlélet utján látni a dolgokat, *de előtte ugyan még egy uj szőllőirtó bogár sem tartja meg az incognitóját.*

Leleplezte most is *Bernáth* Béla kérdésére, bár ezalatt egy másik *Bernáth* (a „Hazánk" Jupitere) erősen *kapkod az agrár mennyköhöz.*

Igy szeretem a minisztert: szerényen és serényen, a minőnek a nemes gróf bizonyult.

*

A főrendiházi *üzenet* is leérkezik a házhoz. Nem magyar diszruhás jegyzők vivegetik már egyik házból a másba az üzeneteket. Fölösleges is diszbe öltözni, kivált a főrendiház üzeneteihez.

Sokkal egyszerübb lesz, ha a méltsásház csináltat egy *fügét mutató ujjat* és azt mikor egy-egy liberális tőrvényjavaslatot elutasit — egyerüen kitüzi a muzeum homlozatára.

A képviselőház legalább tudni fogja, milyen ujjakra kell — rákoppintania!

*

A „Magyar Hirlap" erős emócziója jött a felett, hogy a *müncheni osztrák és magyar konzul* arra hivta fel Budapest fő és székvárosát, intézne el bizonyos ügyet *gyorsabban* és használná átiratában a *német* nyelvet, mert a mi müncheni konzulátusunknak ez a hivatalos nyelve.

Mekkora emóczió egy omelettért! Hát a „Magyar Hirlap" nem tudja, hogy a *„Fligende Blätter"* czimü hires élczlapot is Münchenben szerkesztik?

Bizonyára megbuknék a kitünő folyóirat, ha Münchenben nem akadnának oly modellek, mint a konzul ur!

*

Becsapnyánszky Tasziló gigerli ur telefont vezettet be a lakására.

Humánus, jó szivü egy uri ember: megkönnyité hitelezőinek a dolgát, kiknek másképen — *velocipédről* kellene gondoskodniok, hogy el ne koptassák a czipőiket a nemes lovaghoz való futkosásukban!

Ezt a gyors közlekedési eszközt majd Becsapnyánszky ur legfeljebb a — saját használatára rendelné meg.

*

A szegény *Justh* Zsigmond hagyatékában maradt egy „Fuimus" cz. regény

Boldog Isten! nem inkább röpirat volt ez — *a nemzeti párt politikájáról?*

*

A gróf Apponyi Albert politikai helyzete *kivételes*, a Wekerle Sándoré pedig — látjuk az exposé-ból is — *bevételes.*

*

Szegény chinai mandarinok!

Rá vernek a *talpukra*, pedig ugyan feltörhette a lábukat a Japán előtt való *talpalás*.

Különben a *talpaló* chinai hadsereget *meg is fejelték* az uj hadvezérrel.

— *„Talpra"* hát ismét China, *„hi a haza!"*

Gasparone.

Irodalom — Müvészet.

Justh Zsigmond.

Messze Frankhonból szomoru hirt hoznak a kék Hugues betük. Meghalt Justh Zsigmond, a magyar irodalomnak egyik oszlopos tagja!...

Pedig fiatal volt még. Férfi korának elején ragadta őt el tőlünk a könyörtelen halál; mindössze harminczegy esztendős volt s harminczegy esztendővel a közönség ajkán már olyan nagyon ismert volt neve. Irodalmunk legelőkelőbbjei közzé sorozták át.

Gazdag volt, ur volt, nem az irodalomtól várta a mindennapi kenyerét, mint mi apró irócskák. De még is dolgozott és mily nagy kedvvel, mily nagy szorgalommal! Kötetei egymásután hagyták el a sajtót, a nagy közönség törte magát utánok. Olcsó dicséret, nemtelen reklám sohasem kellett neki, sőt talántartózkodott is kissé attól.

„Mint annyi sok más, először ő is a Fővárosi Lapokban kezdette meg irói munkálkodását. Néhány hosszabb, rövidebb elbeszélés jelent meg abban tőle és a közönség rokonszenvvel fogadta ez izgatott, heves tamperamentumu dolgokat, melyekben minden akadály leküzdésével, gyorsan, talán kissé ideges gyorsasággal haladnak ez esemény szálai. Az elbeszélésnek, az epikának volt mestere. Eszményeket adott elő, s kerülte a beteges, fantasztikus kitéréseket s rendkivül tartózkodott az unalmasságtól. Igy két sorban, megkapóan, megrenditően adta tudtára olvasóinak gondolatait. Különösen regényeiben tudta éreztetni nagy elbeszélő képességét. Több nagyobb müve van.

Első dolgozataiban, még talán kiforrástalanul, az idegenhez huzódott, a küldföldhöz. Beteg, törékeny testével bebarangolta a tropikus

---

lovagolni indultam, a piazza Siena sarkán vártál rám, a villa Borghese mellett: igazat kellett mondanod, szemed tükörén a lelkedben olvastam.

Akkor örömömben sirtam; és most? Boldogtalan vagyok. — Hát nekem még remélnem sem szabad, hogy a tied lehessek?! És mégis: kell . . .

Oh Odone, nem lennél képes értem áldozatot hozni?"

Könyeivel áztatta a levelet.

*

Odone nem tudott zavarodottságából szabadulni. Agyában egymást üzték a gondolatok; lényében nagy küzdelem folyt le, elcsüggedett. Megjelent előtte a szép, könyörgő Éva, jövőbe vetett reményével, amint nem akarja a boldogságot magától elutasitani; látta a kegyetlen Gavazzanokat, saját nevét, büszkeségét, mind, mind . . . — Hirtelen felpattant, vonásai kemény kifejezést öltöttek.

— Mindörökre.

Mindörökre határozott. Szegénysége, büszkesége áldozatul veté a név becsületének a szivet, s feláldozta volna érte, ha kell, az életet is. Választ irt a levélre:

„Vissza kell utasitanom a kinálkozó boldogságot."

*

Ettore Pogliasco di Busalla herczeg szép szőke ifju volt; arcza, viselkedése, hibái egyaránt az arisztokratáé. Megkellett nősülnie, mert a nagy családok sarjai megszoktak nősülni. — Éva, don Ladisnak, Gavazzano és Vemerna herczegének leánya, igen szép nő volt s ritka nagy vagyon örökőse. Rómában, San Faustino házában ismerte meg egy estélyen a leányt, s másnap oly férfi biztosságával, aki nagy nevében s a reá néző pár millióban bizik, minden habozás nélkül megkérte a kezét.

Gavazzanoék őszintén megtisztelve érezték magukat, de — bár nem szivesen — az igent azonnal ki nem mondhatták. Mikor aztán megtették, különös lelkiismeret mardosást éreztek. Féltek, hogy feláldozták leányukat,

A római arisztokráczia elárasztotta a jegyeseket szerencse kivánataival; de egyuttal magukban nem valami szép jövőt igértek e kötésnek. A turini társaságokban is sokat hangoztatták később, hogy Busalla-Gavazzano herczegasszony ritkán mutatkozik, s palotájába zárkózva senkit sem fogad. Egyesek regényes szerelemről beszéltek, melynek emlékét máig sem tudja feledni; mások határozottan állitották, hogy nem örömest egyezett ebbe a házasságba. A rosz akarat aztán kiszinezte a mesét és a szép asszonyok gunyosan nevettek legyőzőik mögött.

Vajjon a herczeg azt hinné, hogy neje szereti? Mindenesetre a maga módja szerint, nagyvilági hölgyhöz méltó hidegséggel mutatta e szerelmet. A herczeg pedig akaratos kacérkodáshoz, szeretői tüzes öleléséhez volt szokva, s untatta ez a flirt: a nyugodt, tulságosan szentimentális, viharok nélkül való szerelem nem az ő izlése szerint volt. Visszatér s legény életéhez: szent Móricz-utczai lakása ajtait ujból felnyitotta, s itt fogadta barátnőit.

Don Ladis és Elene asszony ugy gondolkoztak, hogy a házasságban nem épen a legfőbb kellék a szerelem..... megjön az később magától.

De nem jött meg.

*

Házasságának elmult két éve alatt örökké való élet kegyetlen kinjait szenvedve, Éva ismét visszatért csapongó reményeihez; annak a napnak emlékében keresett vigaszt... Hogy megváltozott azóta minden! Egykor ragyogó, bivös kék szemeiben most mély szomoruság ül; beesett viaszsápadt, szinte áttetsző arczán nagyobbaknak és még sokkal szebbeknek látszanak.

Rettenetes betegség csirája emészté fel lassankint.

Az orvosok azt ajánlották, hogy utazzék délvidékre; Piemont nagyon fagyos neki; a tropikus ég majd visszahozza egészségét. — De ő nem áltatta magát hiu reményekkel.

Egy langyos, szép januári nap reggelén Trinácia fogadójának terraszán ült elnézte az eget, a napfényben ragyogó csendes tengert, s keserüen mosolygott.

— Mily szép itt minden; Azt mondják ez ég alatt ujra élednek a haldoklók is. Lehet, s én még sem fogok élni: bennem nem a test beteg.

Érzéketlensége pillanatra megtörött. Pale-

Indákat, s gyakorta merengett el a kék olasz ég alatt heves déli *szint*, életet hozva onnan haza munkáiba.

Vártuk, tudtuk mindannyian halálát és mégis megdöbbentett ez! Romboló, pusztító betegség ölte törékeny testét s a fárasztó szellemi munka még siettette halálát. Mert óh nagyon fárasztó dolog az az irás. A nagy közönség bámulta folyékony stylusát és mennyi kinba, fáradságba kerültek azok neki. — És ő maga is érezte közelgő halálát. Talán azért sietett olyan nagyon e munkával, azért sietett irni, hogy készületlenül ne találja az örök rém s jogot szerezzen fáradozásával a sir örök pihenésére, talán halálos ágyán neki is eszébe jutottak annak a fiatal költőnek strófái, a kit, ugyanaz a romboló betegség szakitott ki közülünk:

. . . Menjünk tehát! készen vagyok.
Karodba kéjjel lankadok,
Kit imár semmi sem hevit,
Mért nyujtsa koldus éveit! . . .

*

Fáradtan, betegen járt kelt itt közöttünk. Mély tüzü, szelid kék szemeimei olyan mélabusan néztek ki, ki a világba! Már bucsuzott régen ettől a földtől. Régen várta halálát. Várta a delet s levélhullásakor, fecsketávozáskor hogy kikopott a réteken a fü bársonya, vándorutra kelt ő is a darvakkal, messze le, délre. A mi telünk megölte volna hamar.

És ha kipattant itthon az első ibolya a földből s balzsamos lett a lég, hazajött ő is, hazahozta pihenni az utazásban kiállott testét. Puszta-Szent-Tornyán volt neki egy gyönyörü kastélya, ott töltötte a nyarat a föld népe között. Irók, müvészek gyakran voltak vendégei házának s felvidult az ő bús lelke is körükben. Egészségesnek képzelte magát, vidám zene s énekszó hallatszott ki gyakran a kastély magos ablakai mögül, esténkint pedig paraszt dánkirályfik tünődtek az ő tornyai szinházában azon a mélységes problemán:

— Élni, nem élni? . . .

A csodálkozó müvészvendégeknek pirultan az izgatottságtól suttogta fülébe:

— Látjátok! A népben megnyilatkozott az őserő!. . .

Itt, a tornyai kastélyában született meg a magyar literaturának egyik legszebb paraszt regénye, a *Gányó Julcsa*.

Mint kiváló ismerője a magyar népéletnek, valósággal rajongott a nép történeteiért. Mint valóban mintaszerü festése az alföldi tipusoknak, a *Puszta könyve* és a *Delelőn* czimü. *Gányó Julcsát* már előbb emlitettük.

Szerette a problemákat, szerette azokat firtatni s bravourral sikerül ez neki a *Pénz legendájában*.

Felénk fordult a külföld is. A *Puszta könyvét* valósággal elragadtatással olvasták Párisban és három kiadást ért meg, mig idehaza? Talán kettőt!

Utolsó regényének a „*Fuimus*“ münek kiadását már nem érte meg. A könyv csak a napokban fog megjelenni őt pedig tegnapelőtt ragadta el a halál. A felső-magyarországi krakeler nemes urakat festette le ebben a könyvében s hősével az utolsó fejezetben elmondatja azt a sokat jelentő szócskát: „Fuimus!“

És — mily csodálatosak a sorsnak utai, — most róla irjuk ama szomoru latin szót: *Fuit!*

Krudy Gyula.

* **Justh Zsigmondról**, a korán elhunyt kitünő elbeszélőről egyik fényes tollu munkatársunk, *Krudy* Gyula tollából feljebb közlünk megható sorokat. Megemlitjük még, hogy Justh még a mult héten levelet intézett Debreczenbe *Gáspár* Imréhez, a Polignac-féle s az ujabb magyar poétákat franczia forditásban bemutató verses anthologia tárgyában.

Szinház.

Tizenegyedik előadás.

Sudermann Hermannak a divatos német szinmüirónak „*Otthon*“-át, mely nagy Németországban, látszólagos erkölcstelen tendenciája daczára tüneményes sikert aratott, tegnap megismételték és bár közönségünk előtt a légkör, melyben e szinmü tárgya mozog, teljesen idegen: szivesen fogadta a darabot. Még szivesebben a szinmü előadását, mely valóban olyan kitünő, hogy nemcsak a mi különben előkelő szinpadunkon, de az ország első müintézetének: a nemz. szinház szinpadán is kitudta volna vivni az elismerést. Az előadással lapunk tegnapi számában részletesen foglalkoztunk; ezuttal csak a főbb szereplőkről akarunk megemlékezni és szivesen esünk ismétlésbe, midőn *Cserni* Berta (Magda) előkelő müvészi alakitása fölött teljes elismerésünket fejezzük ki. — Mellette *Sándor* Emil (Schwartze), *Kiss* Irén (Francziska) és *Tapolczai* (elkész) tüntek ki kiváló alakitással. Nem mulaszthatjuk el, hogy *Püspöki* Imrét, *Bácsnét* és *Bácsot* valamint *Rózsahegyit*, kik kisebb epizód-szerepeket játszottak, meg ne emlitsük, mint kik az ensemble sikeréhez nagyban hozzájárultak.

* **A szinház köréből.** („*Az arany ember*“) *Jókai* Mór szinmüvének holnapi előadásán Noémit *Bajnóczy* Valéria játsza, kinek ez egyik legjobb szerepe. A *kis alamuszi* operette, mely vasárnapi bemutatója alkalmával cly általános tetszést aratott, szombaton másodszor (páros bérletben) adatik. („*A paraszthüség*“-ből) *Than* Gyula uj népszinmüvéből javában folynak a próbák. A szerepek a lehető legjobban vannak kiosztva s igy kétségkivül itt is oly nagy tetszést fog aratni mint a m.-szigeti bemutatóján. *A vasárnap délutáni előadások* sorozatát még nem kezdheti meg Tiszai igazgató, mert a miniszter végleges jóváhagyása nem érkezett le.

* **Szinházi előfüggöny** Szinházunknak ma holnap sürgős szükszége lesz egy előfüggönyre. Ezelőtt ugyan mindég két függönynyel volt felszerelve a szinpad; egy felvonás- és egy jelenet függönynyel. De mióta a vasfüggöny be lett állitva, csak egy függönyt használnak felvonásnál, változásnál. Olyan formán volt feltüntetve a dolog, mint, ha a vasfüggöny mellett felesleges volna két függöny, mert a felvonást a vasfüggöny leeresztése jelzi, mig a változásnál nem gördítik le. Hanem az igazi ok még sem ez volt, hanem az hogy a régi felvonás függöny használhatatlanná vált s már évek óta ott hever a lomtárban. Ujra átfesteni nem lehet, mert nem birja meg az ujra festést, különben is mind a két oldalról meg van festve, mert egy hajdani élelmes direktórium hátsó függönynek, szinfal függönynek is használta, valami vár-diszletet festetvén fonákára. Igy azután csak a mostani függönyt használják már évek óta egyik napról a másikra. S ez a folytonos használat már nagyon is meglátszik rajta s ma-holnap ki fog rini a szinház diszes berendezésének keretéből. Régebb idő óta hallunk hangokat, hogy a város már foglalkozik azzal az eszmével, hogy egy uj szinházunkhoz méltó s azt megillelő előfüggönyt festet, mert nem lehetetlen, hogy a mostani függöny egyszer a szinészek nyakába szakad, mint a hogy megtette már egyizben a Krecsányi idejében. Hanem ez az ügy csak jobban alszik egyik saisonról a másikra. *Helvig* szintársulatunk festője a tavaszszal a nélkül hogy concrét megbizást kapott volna, két előfüggöny vázlatot mutatott be. Egyik vázlat másolat a bécsi „Burg“-szinház előfüggönyéről a másik önálló compositio a szinészet multjának jeleinek s jövőjének allegoriája. Az utóbbi vázlatot legilletékesebb birálat is kiválónak konstatálta s valóban eszméje, kivitele olyan kitünő, hogy ha megfestetné a város, a vidéki szinházak közül egyetlen sem versenyezhetne vele e tekintetben sem. *Boczkó* Sámuel főkapitány és szinházi felügyelő is élénken foglalkozik ezzel az eszmével s a közelebb tartandó szinügyi bizottság ülésén felveti az előfüggöny kérdését. A közönség mindenesetre nagy érdeklődéssel várja az eredményt, s a sürgős intézkedést.

---

móba ért csalfa reményétől vezettetve, melyet oly rég ideje ápolt, őrizett e pillanatig: őt láthatni itt, szülőföldjén mondhatni el neki, mielőtt szemeit lehunyná!

— Odone mindig szerettelek.

A herczeg idáig kisérte, aztán eltávozott.

Évára nézve nem voltak a napnak eseményei; örökké szobájában ült, s nézte a végtelen tengert; egyedül,.... titkának. A nyugodt s a háborgó tenger lettek az ő bizalmasai: uj világot teremtett magának, melybe elmélyedve minden egy lélekbe, egy érzésbe olvadt. Ugy hitte hogy a Toro Italico alatt zugó habok is szenvednek, elmondják neki fájdalmakat, vigasztalják.

Naplót vezetett. Gyakran forgatta a kis könyvecskét, melynél kedvesebb dolgot alig képzelhetnénk; itt-ott olvasgatott belőle, mintegy bizonyságot szerzendő, hogy nem volt nap, amelyen elveszett szerelmére nem gondolt volna. Szemeiben a benső öröm leirhatatlan kifejezése ragyogott: ugy érezte, hogy fájdalma mentségeül fog szolgálni előtte, aki őt mindig szerette, s megbocsát a házasságért, melyre egy önfeledett pillanatban, a küzdelemtől elernyedve ragadtatta magát.

*

A farsang utolsó napjain a herczeget nagyon kényelmetlenül érintette miss Sabina sürgönye:

„Az orvosok lemondtak a herczegasszony életéről.“

Kénytelen volt megadni magát sorsának, s utra kelt.

Palermóba érve halalos ágyán találta nejét.

A félhomályu szobában egy pap, az orvos és két apácza volt mellette, miss Sabina egy sarokban könnyezett.

A lelkész a herczeg elé sietve szólott.

— Ismetelten a kegyelmességed nevét hangoztatta.

Neje ágya előtt ugy érezte, mintha forró ólmot öntöttek volna agyára. — A takaró a fejére volt huzva, szőke hajfürtei beesett, viaszsápadt arczára, lehunyt szemeire borultrk.

Egyszer aztán nehezen felnyiltak szempillái, tétova mozdulatot tett, fejét elforditá, ajkára mosoly ült. A herczeg hozzáhajolt.

— Odone . . . . susogá a haldokló sóhajtva.

Rettenetes mozdulattal, durván egyenesedett fel Hektor, s villámcsapástól sujtottként állott az ágy előtt. Az orvos hozzá sietett s a szomszéd szobába vezette.

Éjfél felé mély szomoruséggal jelenté a lelkész:

— Az isteni Gondviselés . . . az Ő akarata . . .

A herczeg az asztalra vetette a kezében tartott kis könyvecskét, s a gyertyához hajolva szivarra gyujtott.

Abban a kis könyvecskében a szerencsétlen Éva utolsó emlékei voltak.

Olaszból: **Szöllősi Zsigmond.**

Helyi hirek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. **2 órakor**, csak esetleg **hétfőn** később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óraig tartatnak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1894 októberhó 11-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 11·6 C. fok. Légnyomás 766. milim. Szélirány Szélcsend. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig ./· millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 14 fok. Legalacsonyabb hőm. 10 fok.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreceni távirda-hivatalnál október 11-én: hüvös

Sétahangverseny a „Margit-kürdő vendéglő. dísztermében okt. 14.-től minden vasárnap délután 4 órakor; felváltva a Rácz K. és Gyariak zenekara.

— **Az üzletvezetőség ünnepe** A magyar királyi államvasutak debreczeni üzletvezetősége lélekemelő ünnepet ült tegnap este. Egyik előkelő hivatalnoka, Sziegmeth Károly felügyelőnek ünnepelte meg testületileg együtt lakadalmát és vasuti szolgálatának 25-dik esztendejét. Az „Arany Bika" vendéglő alsó nagy terme volt szinhelye az ünnepélynek, hova esti 8 órára Dobieczky Sándor üzletvezetővel élükön, a vasuti hivatalnokok Debreczenből teljes számmal és a közeli állomásokról is igen sokan egybegyülekeztek. A jubiláns 8 óra után nehány perczczel családjával együtt megérkezett s a felzugó éljenzés után Laszgallner Kálmán főmérnök, osztályvezető helyettes üdvözölte meleg szavakkal, kiemelve az ünnepeltnek negyed századon keresztül való buzgó, fáradhatatlan müködését, mialatt ugy fellebbvalóinak, mint alantasainak osztatlan elismerését, szeretetét, tiszteletét kiérdemelte. Átnyujtotta neki azután a szép ajándékot: egy gyönyörü krokodilbőr boritéku, arany diszitésü albumot, melyet Dávidházy Kálmán mükönyvkötő készitett s a mely 166 arczképet, a jelenlegi központi osztály hivatalnokainak és az összes alantas mozdonyszemélyzet arczképeit tartalmazza. — Az ünnepelt nejét remekmivü, tömör ezüstből készült, félméternél magasabb gyümölcstartóval lepték meg. Sziegmeth Károly meghatottan mondott köszönetet tiszttársainak és a többi személyzetnek a neki felejthetlen örömöt szerzett megemlékezésükért; szivélyes szavakkal kérte további szives támogatásukat, s kérte, hogy tartsák meg őt és családját tovább is szeretetükben, jóakaratukban. Hatalmas éljen hangzott fel a mélyen átérzett szavak után. A 200-nál több teritékü asztalokhoz ültek ezután a jelenlévők s kezdetét vette a gazdag vacsora. Ott voltak Eritz Ernő felügyelő és neje, Kugler Mihály felügyelő nejével, Széll Mór, Bernhardt Raphael felügyelők, Láber Mihály a helyi vasut igazgatója nejével, Pick Ignácz főmérnök Tarry Károly, Lakatos Gyula főellenőrök, Veres Zoltán áll. főnök helyettes, Bartók Ágoston főmérnök nejével, Mády Imre ellenőr és neje, Burger Izsó, Kirchgatter Gusztáv és Veinel János mérnökök nejeikkel, Bahunek Ignácz ellenőr nejével, Motesicky Hugó fogalmazó nejével, Spiegelhalter Lajos és Garda Dezső fütőház főnökök, dr. Bruckner Ernő orv. tanácsos, Fischer Vincze szertár főnök, Wolaffka Antal urad. ig. Géressy Kálmán főisk. tanár, Rónay főerdőtanácsos, ezeken kivül 25 mozdonyvezető és nagyszámmal a személyzet egyéb tagjai közül. Megindult most a sikerült toasztok árja. Elsonek Dobieczky Sándor üzletvezető köszöntötte fel a jubilánst és családját; ugyancsak az ünnepeltet éltette ezután Jankovits József mozdony felvigyázó az alantiszti személyzet nevében. Széll Mór felügyelő a jelenlevő hölgyekre ürítette poharát; majd Dobieczky üzletvezető szólott s a mozdony személyzetet éltette. Eritz Ernő felügyelő ismét a jubilánst éltette. — Még sok felköszöntő hangzott, aztán a társaság ifjabb része tánczba fogott. A jelenvolt kisasszonyok: Sziegmeth nővérek, Bahunek Jolán, Bartók Ilonka, Láber Mathild, Eritz nővérek, Laszgallner Elza stb. nagyszámu tánczosaikkal Rácz Károly zenekara hangjai mellett vigan lejtettek a fürge nótákra. A négyeseket Klapka Adolf mérnök rendezte, élénk temperamentumával sok mulatságot szerezve a tánczoló pároknak. A kedélyes vigalomnak éjfél után 2 órakor lett vége.

— **Constanza.** A debreczeni ev. ref collegium akadémiáján az a hir van elterjedve, hogy a constanzai, szerintünk hazaellenes román ifjusági gyülésen a debreczeni jogakadémia ifjusága is képviselve volt, névszerint *Bojta* Spiridion 3-ad éves joghallgató ur személyében, kinek neve nemzetiségi kérdésekkel kapcsolatban már emlitve volt a helybeli sajtóban. Hazafias és hirlapirói kötelességünknek tartottuk a dolognak utána járni s most jelenthetjük, hogy Bojta ur a constanzai gyülés tartama alatt 8—10 napig csakugyan távol volt Debreczenből, azonban az akadémia igazgatójának engedélyével, melyet Bojta ur egy hozzá intézett s neki *édes anyja halálát bejelentő távirat alapján* nyert meg. Miután *Bojta* Spiridion ur — tudomásunk szerint — ő felségének a császár- és királynak tartalékos tisztje, kardbojtját látatlanban is tiszteljük annyira, hogy az ifjuság megnyugtatására kijelentjük, miszerint Bojta urat az édes anyja halála szólitotta el hosszabb időre Debreczenből s nem a constanzai congressus. A fiui kegyelet sem engedné meg az anya fogalmával való dicstelen játékot. Szükséges azonban, hogy véleményünket ő maga is megerősitse a nyilvánosság előtt s erre neki e lapok hasábjain készséggel alkalmat is nyujtunk.

— **Meghivó.** (A debreczeni összes állami tisztviselők szives figyelmébe.) Körössy Sándor urtól, Debreczen sz. kir. városa III kerületének szeretve tisztelt képviselőjétől vett értesülés szerint az 1895. évi költségvetési javaslat végre foglal magában egy 80,000 frtos tételt, mely az 1893. évi fizetés-rendező törvény alkalmával sérelmet szenvedett vidéki városok lakpénz javitására van szánva. Ez összegből méltán és joggal elsősorban Debreczen városa tarthat számot akkora részre, melynek segitségével kiemelkedhetik a ránézve megszégyenitő és sérelmes II. lakpénzosztályból az I. osztályba. Minthogy azonban több vidéki város kiván e tétel jótéteményeiben részesülni, azt hisszük, hogy Debreczen állami tisztviselői csak saját érdeküket biztositanák, ha sürgős küldöttséggel sietnének ugy a pénzügyminiszternek, mint a pénzügyi bizottságnak jóindulatát és igéretét Debreczen számára lefoglalni. — A küldöttségnek az illetékes helyeken való vezetésére és egyébként való támogatására már előre birjuk Körössy képviselő ur nagybecsü ajánlkozását s remélhető, hogy Debreczen többi képviselői sem vonják meg oly gyakran tanusitott jó akaró pártfogásukat. E szempontoktól vezérelve bátorkodunk ez uton is megkérni, illetve meghivni a Debreczenben müködő állami tisztviselőket, hogy szíveskedjenek f. hó 14-én, vasárnap 11 órakor a jogász- és tisztviselői kör helyiségében mentől nagyobb számmal megjelenni a sürgősen teendő intézkedések megbeszélése végett. Debreczen, 1894 okt. 12. A debreczeni tisztviselők önsegélyző egyesülete.

— **Az idő őszre vált** — esik az eső, felhő kárpit boritja az eget. Az ilyen „hüvös, borongós őszi napon" ma már csakugyan „beült hozzánk az unalom", mert szüret sincs és a szinházban a szigetvári vértanuk járják. Esernyők, kalucsnik és gummi-köpenyek háromsága uralja a tért.

— **„Huszárönkéntesek vizsgája"** cz. tegnapi ujdonságunkba egy kis hiba csuszott be; a vizsgát ugyanis Varga Géza állotta ki a legszebb sikerrel s nem Károly, mint tévesen jelent meg.

— **Lopás.** Nem lehetetlen, hogy valami ügyes tolvaj banda müködik városunkban, mely szervezett kompánia a külvárosi s mellék utczákon sikerrel végzi müködését. „Ismeretlen tettesek" napról-napra követnek el kisebb szabásu betöréseket, lopásokat, egyszer egyik utczán, máskor ismét más helyen. Tegnap éjjel az 1575. sz. házban, hol csak napokkal ezelőtt történt lopás, ismét tolvajlás nyomára jöttek. *Goldstein* Péter lakó szobájába estugy 7—8 óra közt, mig ő távol volt, betörtek s egy rakás ruhanemüt, párnát stb. „elemeltek" A rendőrség keresi a tetteseket, de még ez ideig a nyomozás eredménytelen.

— **Letartóztatott munkások.** A főkapitányság szigoruan ellenőrzi, hogy a kolera-fertőzött helyekről jövő idegenekkel szemben a szükséges óvintézkedések megtétessenek. Tegnap is kényelmetlen helyzetbe jutott nyolcz debreczeni illetőségü napszámos, kik a nyári munkaidőre M.-Szigetre voltak elszerződve vasutépitési munkálatokra. Tegnap, mikor megérkeztek Borkut és Körösmező vidékéről, mikor édes érzés fogta el szivöket, hogy valahára itthonn vannak szeretteik között, a főkapitányság ukáz folytán 5 napra orvosi megfigyelés alá vétettek. A „basa-halmán" belül nem is rakhat fészket a kolera,

— **A hatvan-utczai termény piacz** Bizony silány állapotban van az; a legcsekélyebb esőzés esetén is az ott megforduló helybeli és vidéki eladók szekerei annyira össze vágják a vásárteret, hogy az eladásra szánt terményeket lehetetlen kirakni. A gazdasági és intéző bizottság tegnapi ülésében határozatba hozta, hogy a város tanácsához beadványt nyujt be, melyben a termény piacznak legalább azt a részét kéri kikövezni, melyen a terményes zsákok lennének elhelyezendők.

— **Az ablakon keresztül.** Benne vagyunk a lucskos, sáros őszben, hideg szél intéz orvtámadást a könnyü felöltők ellen. Rosz idő jár a *„hely és foglalkozás nélküli"* csavargókra is. Napról-napra nagyobb lesz nélkülözé-ük, s a kenyérérti küzdelem miatt nem is csodálkozhatunk, ha bünre vetemednek. Vachter József nagyujutczai 1645. sz. házához az elmult éjjelek egyikén ismeretlen tettesek az ablakot feltörvén, belopózkodtak s egy hizott libát, zsirnemüt stb. eltolvajlottak. — „Mit csinál a rendőrség?!!" „A rendőrség nyomozza a tetteseket."

— **Vendéglő megnyitáa.** Vilmos Ferencs sasutczai „Magyar polgárhoz" czimzett vendéglőjét egészen ujonnan átalakitva, ma este nyitja meg Rácz Károly zenéje mellett.

60.000 frt. a főnyeremény a lembergkiállitási sorsjegyeknél, mely 1% levonat után készpénzben fizettetik ki. Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a huzás már október 16.-án lesz.

Táviratok.

(A „Debreczeni Ellenőr" s. tudósitójától.)

Budapest, okt. 11.

A kinai-japán háboru.

— Érk. d. e. 10 órakor. —

Ide érkezett hirek szerint negyvenezer japán partra szállt *Sangai-Guan* mellett; a táviró drótokat elvágták, a chinaiak a *Jalu* folyó tulsó partjára szoritották a japánokat. Ez tehát azt jelentené, hogy a hadsereg vezetésében történt változások a hadi szerencsét kedvezőbbé tették *Chinára* nézve.

A román tüntetők ellen.

— Érk. d. e. 10 óra 20 perczkor. —

A román kormány ezentul azokat a diákokat, kik a rendzavaró tüntetésekben részt vesznek, kizárja a román egyetemekről.

Kossuth Ferencz választói joga.

— Érk d. e. 10 órakor. —

Czegléd város központi választmánya sajnálattal vette tudomásul *Szász* Károlynak *Kossuth* Ferencz választói jogosultsága ellen beadott föllebbezését.

A bizottság, bár visszautasithatná Szász Károly föllebbezését, mert *Kossuth Ferencz* felvételét a névjegyzékbe jogosnak tartja elgadja, remélve, hogy azt a kuria a város nyugalmára kedvezően fogja elintézni.

Erzsébet királyné és a magyar nyelv.
— Érk. d. e. 10 órakor. —

Erzsébet magyar királyné felszólitotta **Mikes** grófnő udvarhölgyét, **hogy mindig magyarul beszéljen.**

— Az erdélyi magyar szò oly szép — szólt elragadtatással a királyné, — **szeretném magamat belegyakorolni!**

Az egyházpolitikai javaslatok.
— Érk. 3 ó. 30 p. —

A főrendiházban az elbukott egyházpolitikai javaslatokat: a vallás szabadságáról és a zsidó vallás reczepcziójáról, jövő heti szerdán, vagy csütörtökön ujból tárgyalni fogják.

A „Vulturul" fölmentve
— Érk. d. u. 3 órakor. —

Nagyváradon Ardelean Jusztint, a „Vulturul" cláh élczlap szerkesztőjét az esküdtszék fölmentette. A végtárgyaláson Cserna Vincze, debreczeni kir. főügyész is jelen volt.

Tanügy.

* **Nem hajlott koru.** A „Magyarország" tegnapi száma külön czikkben foglalkozik a tiszántuli ev. ref. egyházkerületi gymnáziumi felügyelő választásával. Figyelmeztetjük t. laptársunkat, hogy *nem imformál ák helyesen*, amennyiben a diszes állásra megválasztott *Joó* Istvánt is „hajlott koru"-nak mondja. — Joó István 50—55 éves ami a munkabiró férfikort jelenti. Joó István tanügyünk dísze és még sokáig kell annak várni, aki az ő munkaerejének *hajlását* szeretné emlegetni!

* **Esti tanfolyam.** A debreczeni kereskedelmi akadémiánál rendszeresitett esti tanfolyam az előadások szombaton az az október 13-án veszik kezdetüket. Fölhivatnak ennél fogva a bejegyzett hallgatók hogy este 8 órakor a kereskedelmi akadémián e célból berendezett tanteremben pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Törvényszéki csarnok.

* **A törvénykezési palota bútorzata.** A debreczeni kir. törvényszék elnöksége a Debreczenben épülő uj törvénykezési palota hivatalos helyiségei részére szükséges bútorzat beszerzése iránt f. hó 25-ére pályázatot hirdet, mely körülményről az érdekeltek azzal értesittetnek, hogy a felszerelési tárgyak jegyzéke és az általános feltételek a debreczeni kir. törvényszéknél beszerezhetők, valamint a kereskedelmi és iparkamara helyiségeiben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

* **A biróságok köréből.** Az igazságügyminiszter dr. *Makucz* Arthur debreczeni kir. járásbirósági albirót áthelyezte a budapesti bünt. járásbirósághoz, *Lengyel* Kálmán debr. kir. törvényszéki joggyakornokot, ugyanide, aljegyzővé nevezte ki.

* **A hadházi kazánrobbanás.** Annak idején részletesen megirtuk azt a szerencsétlenséget, mely *Hadházon* történt. *Weinstein* gőzmalmában ugyan is *szétrobbant a kazán*, melynek következtében számosan sulyosan megsebesültek és a malom is szétrongálódott. — Most arról értesit levelezőnk, hogy ebben az ügyben befejezték a hivatalos vizsgálatot. Ez a vizsgálat kideritette, hogy a robbanás részben a tulajdonos *Weinstein* József, részben *Weinstein* Márton *gépész gondatlansága következtében történt.* — Beigazoltatott ugyan, is hogy a szakértők figyelmeztették a tulajdonost és a gépészt a kazán tisztátalanságára és intették őket, hogy ez az állapot veszedelemre vezethet. A tulajdonos és a gépész nem fogadták meg az intelmet és *a robbanás csakugyan be is következett. E miatt Weinstein József és fia ellen megindították a bünfenyitő eljárást.* A robbanás sebesült, jei még mindig betegek. Szabó József fütőkinek fejét zuzták szét a vasforgácsok, most is élet halál közt lebeg. A malom csak tüz ellen volt biztositva s igy a 22 ezer forint kár nem térül meg.

Városi és megyei ügyek.

— **Adóleengedés iránt** kérelmet intézett a debreczeni gazdasági egyesület a város tanácsához. A tartós szárazság folytán ugyanis a hortobágyi legelő teljesen kopárra aszott és igy a város erdőbizottsága is kénytelen volt inség-legelőül a város tulajdonát képező erdőkben egyes részeket kijelölni. A legelő-adóból, mely összesen 24 ezer forintot tesz, egy részt leiratni kért az egyesület. A város gazdasági és intéző bizottsága tegnapi ülésében elhatározta, hogy a tanács elé hasonló tartalmu kérvényt fog intézni.

* **Debreczen város gazdasági és intéző-bizottsága** tegnap délután Király Gyula tanácsnok elnöklete alatt látogatott ülést tartott, melynek több fontos tárgya volt. A bizottság elhatározta, hogy miután a hortobágyi legelő az őszi esőzések következtében kissé kiujult, a ki jószágait ki akarja hajtatni, azt teheti; azonban, mivel a pásztorok már elbocsáttattak, a jószágok őriztetéséről a kihajtó gazdák tartoznak gondoskodni. — A hortobágyi legelő f. évi november 10-től kezdve birkák legeltetésére kiadatik az eddig szokásos legeltetési dijak mellett; a helybeliek darabonkint 8 krt, vidékiek 15 krajczárt fizetnek. A bizottság ezzel egyidejüleg elhatározta, hogy a ménesek részére külön legelő fog kihasittatni.

Hazugság.

— **Gotthard Kurland.** —

Győtőr a kétely. Nincs semmi bizonyitékom ellene, egy árva jelecske sem, mely gyanumat igazolná és mégis, — mégis ökölbe rándul a kezem, ha látom ezt az embert s mikor magához öleli nővérem szép szőke fejét, — szeretnék odarohanni és kiragadni karjaiból ezt a szerencsétlen asszonyt, a ki vak bizalmával, szerelme egész rajongásával függ ezen a férfiun.

*

Tehát bizonyos. A szörnyü gyanu most már boldogtalan bizonyossággá változott.

Elhatároztam, hogy rálesek.

Nyomon követem egész nap. Olykor szinte elrestellettem magamat, — de nővérem jutott eszembe, ez az angyali jóságu, boldogtalan asszony, a kinek határtalan önteláldozását és szerelmét rut árulással fizeti meg ez az ember, — és ez a gondolat kitartásra tüzelt.

Bizonyosat kellett tudnom.

Ime tudok.

Szegény jó hugom.

Mikor megkérdeztem tőle, hogyan bánik vele férje, egy boldog ember mohóságával ugrott a nyakamba.

— Oh Róbert derék, nagyon derék ember. Vannak csekély hibái, — ugyan kinek nincsenek ilyenek, — de különben valóságos mintatérj. Igazán boldognak, nagyon boldognak érzem magamat mellette. Ő nékem az egész világ.

. . . . A hivatalos órák leteltével magára ölté köpenyét, szemébe huzta kalapját a mint a férj és gyors léptekkel indult meg a külváros felé vezető uton.

Esős, ködös idő volt, — a homály egyre sürübb lett, vigyáznom kellett, hogy el ne téveszszem szem elől.

A város végén kezdődő fasornál megállt vizsgálódva tekintett szerte.

Egy bokor mögé huzódtam.

Azután ujból előre mentünk.

A fasor közepe táján egyszerre egy karcsu, fiatal nő sietett szembe velünk.

Én megáltam. Azt hitték, egy árva lélek sem jár kivülök a fasorban.

Róbert kiterjeszté karjait és egy hosszu, utálatos, bünös ölelésben egyesültek, — mig bennem elállott a szivverés.

És azután ott haladtak előttem, édes, gyügyögő, becézö szavakat suttogva egymás fülébe, — majd betértek egy kisded házacskába, mely puha fészke volt galád szerelmüknek.

A tehetetlen düh könnyei végigcsorogtak arczomon.

*

Sokáig csatangoltam, hogy némileg urrá legyek izgatottságomon, mig végre azutá elmentem nővéremhez.

Már vártak rám a vacsorával.

Róbert ott ült az asztalfőn, — ölében tartva a kis Dódit, kinek szőszke fejecskéje odatapadt atyja erős melléhez. Nővérem férje vállán tartá kezét; — ugy nézett ki ez a hármas csportozat, mint a boldogság eleven jelképe.

Összeharapdáltam az ajkamat és egész testemben reszkettem a méltatlankodástól. Micsoda hipokrizis, micsoda gaz hazugság ez az egész.

Róbert szivélyesen nyujtá kezét, — mintha észre sem vette volna.

— Nos mi bajod van? Miért oly későn? Már aggódtunk miattad.

Hugomhoz fordultam, — nem voltam képes szembe nézni ezzel az emberrel.

— Bocsáss, meg édesem — hogy késtem. A fejem fájt és sétáltam kissé a szabadban.

— Sétáltál — kérdé Róbert, — ebben a kellemetlen időben?

— Igen sétáltam.

— És vajjon merre?

— A fasorban járkáltam. Ott nem zavarják az embert. Sőt inkább talán én zavartam egy boldog párocskát az együttlétt édes perczeiben.

Csrr!

Róbert kiejté kezéből a villát. Halálra sápadtan, viliogó szemmel meredt reám. Igyekezetem olyan nyugodt maradni, mint egy szobor.

Nővérem rémülten ugrott fel.

— Mi bajod Róbert! — Az istenért mi bajod!?

A férj zavartan dadogta:

— Egy kis szédülés volt, édesem, — de már elmult. Egy kis szédülés, egyébb semmi.

*

Fojtogat ez a titok.

Mindent meg kell vallanom nővéremnek, különben megfulladok bele.

Hugom épen egy könyvet tartott kezében és gondolkozott.

Megfogtam puha kezét és gyöngéden kérdeztem:

— Miről gondolkozik az én kis hugocskám olyan mélyen?

— Hát csak arról, barátom, micsoda rettenetes tanokat hirdetnek ezek a mi modern iróink. Ime az egyik azt állitja, hogy a hazugság bizonyos körülmények között morális dolog. Ezt a csodálatos tant a következő mese keretében fejti ki. Egy dusgazdag, de meglett koru ember fiatal és szegény leányt vett feleségül. A fiatal asszony megcsalta az urát, még pedig oly kevéssé tartotta titokban viszonyait, hogy azokról a férj kivételével mindenki tudott. Igy éltek az egyik élvezve, a másik bizva — boldogan. Egyszerre azonban a férj legjobb barátja, ugy érezte, hogy neki kötelessége feledni a férj előtt gyalázatát — Megcselekedte ezt — és másnap a boldogtalan férjet átlőtt halántékkal, halva találták dolgozó szobájában. És most az iró a szerencsétlen jó barátra támad — pedig ez igazán csak kötelességét teljesitette. Mert hiszen boldogság-e az, a mi csaláson alapul, a mit a legcsekélyebb tuvalom is romba dönthet? Hát boldogság ez, mondd.

*

És én nem tudok szólni.

Egy hazugság sulya nyomja óriási erővel lelkemet; — de e hazugságon alapul mindazok boldogsága, a kiket szeretek.

...És én hazudom tovább.

Miről ismert rá?!

Kálmán színész növendék korában ugy élt, mint a hal a vizben. Tudvalevőleg a hal a vizben *csak vizzel él.*

Kálmánnak volt egy ismerőse, a ki rendesen felrándult hozzá a fővárosba s ilyenkor két három napig jól tartotta.

Ez az ismerős most évek mulva, mikor Kálmán városunkhoz került mint *„tehetséges* ifju színész", ellátogatott Debreczenben s mindent tüvé tett, hogy *Kálmánkáját* előkeritthesse

Kálmán azonban három napig lumpolván egyhétre „maródit“ jelentett be a direktornak, a kiben még maradt valami az ideálizmusból s elhitte neki, hogy beteg.

Kálmán ismerőse egyik kávéházról a másikra járt, egyik vendéglőt a másik után látogatott meg, de Kálmánt nem találta fel.

Vala pedig a mi társulatunknál az „*Ur születése óta számitott 1894-ik esztendőben*“ egy épen olyan kinézésü segéd szinész, mint Kálmán.

Egyik sörcsarnokban éppen azon morphondirozott a segéd-szinész, hogy végtelen ostoba ember lehetett az az ember, aki a szódavizet és a sört még csak egy napon emliteni is merte, mikor belépett hozzá a Kálmán ösmerőse.

A szerény segéd-szinészt, ki még csak a 8-ik pohárnál tartott s kit társai „*Dusi*“ melléknévvel szólitottak, a Kálmán ösmerőse meglátván, örömsikolyban tört ki.

Mielőtt az védekezhetett volna, összevissza csókolta s meghivta magához a vendéglőbe ebédre.

A segéd-szinész, daczára, hogy a hónap elején járunk, egyetlen krajczárral sem rendelkezett, utolsó 80 krajczárját a 8 pohár sörért kellett beváltania.

„*Pokoli eszme czikázott át agyán*“ — elfogadta a meghivást s a Kálmán nevében ivott, evett, ahogy csak egy szomjas és éhes segédszinész ihatik s ehetik.

A „meczenás“ — szive egyre jobban éledt, hogy az ő *Kálmánkáját* jól tarthatta. Mikor azonban a fekete kávénál tartottak a segédszinész, az ál — Kálmánka megszökött.

Borzasztó lelkifurdalást érzett ugyanis szivében, hogy ezt a szegény jó szivü embert igy megcsalta, s hogy Kálmán nevében ilyen kitünő ebédig megpumpolta.

Jóvá akarván tenni bünét, felkereste Kálmánt s előadta neki esetét, különösen azon bánkódván, hogy a „meczenás“ hátha megösmerte s ezért őt csalónak tartja, a ki kijátszotta jóhiszemüségét.

Kálmán minden meggondolás nélkül megkérdezte az ifju szinészt:

— *Kértél tőle tiz forintot kölcsön ebéd után.*

A segéd szinész „*nem*“ mel felelt.

— *Na akkor légy meggyőződve, hogy rád ösmert, vagyis tudja, hogy nem én voltam s hogy csakugyan „csaló“-nak tart, mert nem kértél tőle 10 frtot, pedig én ugy szoktam.*

Ez elmaradhatatlan föllépésem.

Sz. Z.

Az amerikai grófné.

— Amerikai regény. — 9.

— **Chatfield-Taylor H. C.**-től. —

(Folytatás.)

Az Erzsébet királyné idejében kezdték meg a jelenlegi katély épitését a hires Thorpe János vezetése alatt és bár a müvész Jones Inigo is dolgozott és változtatott rajta, a Warrington udvar jelenleg mint az igazi renaissance stilus mintaképe szerepel. Árkokkal körülvett szürke falain a kék palakővel bevont csúcsos fedél alatt griffmadár fejek vannak kifaragva. Karcsu tornyocskák nyulnak fel az öblös ablakok mellett. Az idő vasfoga ma már a balustrádokon mély nyomokat vájt, de az épület közepén a hatalmas, borostyánnal denőtt kapuboltozat alatt, kovácsolt vasból tömör kapu áll, mely a család távollétében zárva van. A parkban, tölgy és tiszafák terebélyei alatt zöld fű között csörgedezik a patak és rohan a tenger felé.

A Warrington-udvar, teménytelen szárnyépületeivel és megszámlálhatatlan szobáival olyan palota, melyben napokig kell a folyosók tömkelegét tanúlmányozni, mig kiismeri magát az ember.

A tölgyfa-mozaikkal kirakott teremben, hatalmas oszlopokkal ellátott kandalló áll, melyben Karácsony estéjén vigan lobog a tüz, megvilágitva a falakra rakott őskori fegyvereket. Közbe-közbe egy egy parókás és hajporos Vincentnek az arcz képe függ. Kitömött szarvas és vaddisznó fejek tanusitják a Vincentek vadászati szenvedélyét. Jobbra-balra reggeli-, társalgó, dohányzó, fürdőszobák hivatalnokok, házfelügyelők, inasok szobái, kamarák és mindenféle rejtek helyek. Ebédlő és báli termek carrarai márvány diszitésük és fényes csilláraikkal vakitólag hatnak a nézőre.

Ez a Warrington udvar, a Vincentek lakóés a Warrington gyófok székhelye tizenegy nemzedék óta. —

A Hugó esküvője utáni hét egy napján délután öt órakor két nő ült a kastély egyik társalgó termében. Az idősebbik valami horgoló munkával foglalkozott, mig a fiatalabb kényelmes hintaszékben ásitozott, kezében a legujabb divatlapot tartva.

Ez utóbbi, ki alig lehetett harmincz éves, bágyadt, unalmas kifejezéssel az arczán, beesett fekete szemeivel, elégedetlen, megvető mosollyal az ajakán, fekete ruhájában ugy nézett ki, mint azok a modellek, melyeket természetellenes magatartással látunk az angol divat lapokban. A másik kis kövér, diszes nő volt, ősz hajjal és az utolsó divat szerint őltözködve, szintén feketében Az özvegy Warrington grófnő volt, az oly szerencsétlenül tengerbe veszett gróf neje és azelőtt egy dusgazdag serfőző egyetlen leánya. A fiatalabbik: leánya Vincent Olivia urhölgy, most már egyetlen élő gyermeke volt. Egy hónap mult el a hajótörés óta melylyel az egyik nő férjét és két fiát, a másik atyját és testvéreit vesztette el.

Szomoru és bánatos hónap volt ez, búval és fájdalommal teljes, de ugy a hogy még is elmult és miután egyik nőnek sem volt olyan természete, hogy elkerülhetetlen dolog miatt soká buslakodjanak, kezdtek a jövőről gondolkozni. Az elhunyt gróf fiatal korában nagy lovas, nagy vivó, sportot szerető ember volt és inkább a falkájával törődött mint a családjával. A fiai is kemény gyerekek voltak, a kik az apjuk iskolájában nem pedig a tantermekben nevelkedtek. Warrington grófnő és Lady Olivia, többnyire magukra voltak hagyatva, igy bánatuk is hamarabb mult, hozzá voltak szokva az egyedül léthez.

Az özvegy grófnő elérkezettnek látván az időt a teázásra, felkérte leányát egy csésze tea elfogyasztására. Ez kelletlenül szolgálta ki az anyját és megjegyezte:

— Hát meddig fogjuk magunkat a világ elől elzárni? ez az élet kezd unalmassá válni.

— De mit tehetünk mást, kedvesem? a gyászidőt illő megtartani, felelé az anyja.

— Mindenesetre, de én azt hiszem, hogy a Rivierán vagy Pauban még sem lenne ilyen unalmas. Se vadászni, se látogatóba menni nem lehet, mintha csak egy sussexi kriptába lenne az ember bezárva.

— Még ugy sincs itt az ideje a Rivierára menni, aztán a mi amerikai hugunk is megérkezik ma este, azt hiszem ez elég mulatságos lesz.

— Valjon hogy néz ki? kérdé Lady Olivia ajkába harapva, különös lehet, — Warrington grófnő Chicagóból.

— Ez bizony rendkivüli állapot. Azt hiszem Chicagó az a hely, a hol ezer meg ezer sertést ölnek meg, tisztitanak, főznek és vagdalnak, kolbászba tömnek egy percz alatt, majdnem hallik még a sivitásuk. Langdon kapitány Indiából jövet ott volt és nagyszerü dolgokat beszélt e helyről.

(Folyt. köv.)

Közönség köréből.*)

(**A helybeli állami tisztviselők lakpénze.**)

Mult évben a helybeli állami tisztviselők között lakpénz fizetésjavitását illetőleg mozgalom indult meg. Az intéző körök — mélyen tanulmányozott, minden tekintetben okadatolt, a város részéről is méltányosan támogatott — nagyszabásu kérvényt terjesztettek fel Wekerle pénzügyminiszter ő excellentiája elé, hogy Debreczen városa az őt megillető katonai lakpénz II. rangosztályába soroztatván, az állami tisztviselők jogos kéréseik által lakpénz-i letékeiken javitva s helyzetükön segitve legyen. Ő excellentiája — ha jól tudjuk — igérte is jóakaratát, de „*az idő már későre jár*“, tehát a jövő évi költségvetéskor tárgyalni fogja, s eltétetett „*ad acta*“. Most, miután az expozé benyujtatott — mig a jövő évi költségvetés tárgyalás alá nem kerül.

„*Itt az idő most vagy soha*“, — ohajtandó volna, ha az illetékes ügybuzgó körök a tavaly benyujtott kérvényt az *akták* közzül, vagy a Miniszter fiókjából felszinre hozatnák, és Debreczen városa országos képviselői is e tárgyban ujból támogatásra felszólittatnának, hogy a költségvetés tárgyalásánál a helybeli állami tisztviselők kérvénye figyelembe vételével lakpénz miseriájukon segitve legyen és hogy Debreczen városa is őt megillető katonai lakpénz II-od osztálya közzé emeltetnék, — mert hiába „*Az igéret szép szó, ha megadják: akkor jó.*“

Debreczen az épitkezésekben rohamosan halad ugyan sok lakás üresen áll, de azért a mai viszonyok közt tisztes-éges lakást nem kaphatni jelen lakpénz fizetéssel a mindinkább drágulo városban.

Debreczen, 1894. okt. 10.

Egy érdekelt.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Apró-cseprő.

* **Valószinü.** Tanár: Melyik csatájában ölték meg Gusztav Adolfot?

Tanuló (gondolkozás után): *Az utolsóban.*

—

* **Az irigy papucshős.** *Szobaleány*: Nagyságos ur, a kályha a szalonban *füstöl.*

Az ur: *Mit meg nem engedhet az magának!*

—

* **Kedélyes gonosztevő.**

Egy végtárgyaláson az elnöknek arra a kérdésére, hogy volt-e már büntetve, a delikvens igy felelt:

— Ugyan kedves elnök ur, hát *nem emlékszik?* Hisz éppen ön *volt szives elitélni!*

*

KIS VILÁG.

Kitárva áll a nagy világ.
— Ölellek téged, kis világ!
A hol vár nőmmel gyermekem;
— Azt bámulom, — ezt szeretem.

Kitárva áll a nagy világ.
— Menekszem hozzád, kis világ!
Határid érzés szabja meg;
Betöltöm ezt, ott élvezek.

Kitárva áll a nagy világ.
— Nagy vagy te nékem, kis világ!
Itt érzem én a szent kezet,
Mely Isten tenyéréig vezet . . .

Dömötör Pál.

*

A nő alakja mellett, a kihez imádkozni járok, én nem látok mást, csak a dicsfényt mely őt körülveszi.

Jókai M.

—

Ismerni a jót könnyebb, mint követni; sőt még az sem nehéz, hogy némelykor jó vagy épen nemes tettet vigyünk véghez: de egész életedet meghatározott elv szerint intézve soha sem tenni mást, mint a mit az erkölcsiség kiván, s még akkor sem, midőn haszon, bátorlét, indulat heve, vagy szenvedelem ereje másfelé ragad; ezt *hivjuk erénynek.*

Kölcsey Ferencz.

*

Ha kinozzák s megrabolják ifjuságodat, utólagosan virul az számodra az aggkorban, ugy mint a rózsató, melynek leveleit tavaszkor letépték, télben hajt rózsákat. Igy reméljs emberfia!

Jean Paul.

*

* **A fejmérő mint antikrisztus.** Oroszországban a witebski kerületben a napokban nagy izgatottság uralkodott a lakosság közt. A babonás nép között ugyanis az a borzasztó hir terjedt el, hogy kerületükben megjelent az „Antikrisztus.“ Az antikrisztusban az összes oroszok hisznek, nagyon félnek tőle és különféle rémeseket beszélnek róla. Igy történt most is, midőn Wiskowatow tanár fejmérésének eszközlése miatt megjelent a witebski kerületben. Alig mérte meg Wiskowatow nehány embernek a fejét, a babonás nép között már is az a hir terjed el, hogy megjelent az antikrisztus, hogy a vallásos embernek a pokol bélyegét a homlokukra nyomhassa, hogy az ismeretlen bélyeg a kárhozatba vigye őket. De legjobban az keseritette el a népet, hogy a papok, a helyett, hogy a szentelt vizzel elkergették volna a sátánt, önként tették kezébe fejüket és még számtalan hivők elkárhozására ők nyujtottak segédkezet ez ördögnek. Midőn Wiskowatow tanár Witebs-felé közeledett, akkor már a város bölcsei őseikhez hiven tanácskozásra gyültek össze és abban állapodtak meg, hogy ősi szokás szerint agyon fogják bunkózni az antikrisztust, ha megérkezik. De a tanár szerencséjére a rendőrfőnök idejekorán értesült a parasztok elhatározásáról, rögtön kocsira ült, elibe hajtatott a kontárkodó tanárnak és megmondta neki, hogy induljon vissza, mert különben agyonverik. Igy menekült meg Wiskowatow tanár a biztos haláltól és a parasztok a bíróságtól.

Sport és Divat.

* **A debreczeni kereskedelmi betegsegélyző egyesület** 1894. október 14-én, d. u. 3 órakor a kereskedelmi akadémia helyiségében igazgatósági ü ést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Jelentés az egyesület müködéséről. 2. A felügyelőbizottság jelentése. 3 Intézkedés a tagok pontosabb bejelentése iránt. 4. Folyó ügyek.

A kis lutri huzásai.

— Oktober 11-én. —

Brünn 1 62 42 75 32.

Közgazdaság.

Az állatkiállitások haszna.

— Két közlemény, —

Debreczen, okt. 10.

A kiállitásokat általában ugy tekinthetjük, mint egy ország kulturális előhaladottságának hévmérőjét. Csak ott rendezhetnek kiállitást ahol van mit kiállitani. Be kell vallanunk, hogy mi magyarok ezen a téren is mögötte vagyunk még a nagy kultur nemzeteknek, mert későn kezdtük a versenyt; de nem annyira mögötte, hogy ne tekinthetnénk bizalommal a jövőbe. A mezőgazdaság, az ipar, a kereskedelem terén élénk felpezsdülését látjuk a testületek, magán vállalatok és egyesek tevékenységének; a munkakedv talál már nálunk is teret a cselekvésre s az érdem elismerést. Fajunk nehézkessége, lelkes ügybuzgó emberek fáradozásán és az eredmények kézzelfoghatóságán kezd már megtörni. A mi népünk nem hisz, amig nem lát. Mutatni kell neki inkább valamit mintsem elméleti argumentumokkal meggyözni akarni.

A kiállitások rendezését igen praktikus és czélra vezető módnak tartjuk arra, hogy megismertessük a mi népünkkel az eszközöket és módokat, melyek által anyagi jólétük javára dolgozhatnak. Mások munkájának és szorgalmának a gyümölcsét és az elismerést, mely azt kiséri, láthatja egy ilyen kiállitáson maga előtt az érdeklődő. Kedvet kap maga is hasonló eredményre és elismerésre törekedni, hiszen csak munka kedv kell hozzá és létre jön egy kiszámithatatlan nemzetgazdasági haszonnal járó nemes verseny.

Hogy milyen fontos faktor például a lótenyésztésnek a mai nivóra emelésében a tenyész állatkiállitások és lódijazások, azt az ügy vezető férfiai csak hamar belátták és ebbeli tapasztalataikat fel is használták. Ma már a megnemesitett magyar ló nagyon keresett kiviteli áruczik, melyért milliók folynak be külföldről a magyar tenyésztők zsebébe. A lótenyésztés terén nagyot haladtunk. Ez a haladás bizony csak nagy anyagi áldozatok és munka árán volt elérhető: áldozott az állam anyagilag; áldoztak egyesek ambiciózus munkával és szakértelemmel. Tudja már a magyar földmivelő, hogy milyen jövedelem forrást bir egy-egy jó tenyész kanczájában. Ezt már tudja, de az értékesitès módjának megválasztásában nem elég praktikus. A nagy lókereskedők még mindig aránytalanul nagy haszonnal dolgoznak. Hiába, a magyar gazda lehet jó gazda, de csak a legritkább esetben jó üzlet ember.

Alig tizenöt éve, hogy az állam belátta szükségét annak, hogy a finomabb nyugoti szarvasmarha fajtákat meghonositsa hazánkban s ez által a mi össze-vissza keresztezett és fajzott csenevész tarka-marha fajtáinkat megnemesitse. Nagyobb törzseket vásárolt tehát különösen Svájczban, siementhali és berni teheneket és bikákat importálván. Mikor gazdáink megtudták, hogy egy siementháli tehénnek három, négy, ötszáz forint, (még akkor olcsóbb volt mint most) egy bika borjunak két, háromszáz forint az ára, hát egyszerüen kimondták a véleményüket, hogy „nem nekünk való az.“ Aztán jöttek a tenyészá lat kiállitások, melyeken látták, milyen pompás keresztezési produktumokat ad az a siementhali marha, például a bonyhádival, — akkor aztán kezdtek az államtól tenyész-anyagot vásárolni, később direkt kimentek érte Svájczba — és ma már például Siementhálban ezerötszáz—kétezer franc egy szebb két éves üszőnek az ára és az ottani tenyésztők bevallják, hogy mahonap — nekik is máshelyről kell importálni. A legutóbbi tenyészmarha kiállitáson láttunk itthon tenyésztett siementhali teheneket ezer és ezerkétszáz frtért eladni és volt egy bika kiállitva — szintén hazai istállóból, három ezer forint eladási árral... A mi gazdáink pedig belátják most már, hogy csak az a *drága, a mi nem fizeti ki magát* és veszik a nyugati marhát olyan árban, amennyiért kapják. — Az a nagy tevékenységü férfiu pedig, a ki annak idején az állam által az első importálással meg volt bizva, a kit akkoriban kinevettek vállalatával s a ki azóta miniszteri tanácsos lett, milyen erkölcsi elégtételt érez az most! **Bakos Béla.**

—

Ertek-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1894. október 11-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4% — — —	121.25	121.7b
„ vasuti beruházási kötvény 4½%	126.75	127.75
„ koronajáradék 4% — — —	96 15	96.65
„ regále váltsági kötvény 4½%	100.—	100.50
Osztrák aranyjáradék 4% — — —	122.75	123.25
Egységes állam kötvény 4²/₁₀% — —	98.50	99.—
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	142.50	143.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	465.25	465.50
Osztrák hitelbank részvény — — —	367.—	367.20
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	121.50	122.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-osl sorsjegy	127.50	128.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os —	116.50	117.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy — —	11.50	12.—
Osztrák „ „ „ — —	17.25	17.75
Olasz „ „ „ — —	12 50	13.—
Bazilika sorsjegy — — — — —	9.10	9.60
Jó-sziv „ — — — — —	3.—	3.30

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.84	5.94
20 márkás arany — — — — —	12.21	12.25
20 frankos arany — — — — —	9.90	9.94
1 Sovereigns — — — — —	12.42	12.47

—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Október hó 9. Hizott sertés árak 1. Magyar első rendü: Öreg nehéz (páronkint 400 klgramm felüli sulyban) 40.—40.5 kr. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban 40 —40.5 krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 41.5—42. krig. Fiatal közép (páronkint 251 —320 kilogramm sulyban 42.5—43. krig. — Fiatal könnyü (páronkint 250 kgm. terjedő sulyban 46.—47. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli sulyban) 40 —41.5 kr. — Közép (páronkint 220—280 klg. sulyban) 42.—42 5 krig. Könnyü (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 46 —47. klg. A hizott sertés üzleirányzata lanyba.

Debreczeni városi szinház.

Idénybérlet 9. szám. **Páratlan bérlet.**

Ma csütörtökön 1894 évi október 11-én.

A HÁROM TESTŐR.

Vigjáték 3 felvonásban, irta *Herczeg* Ferencz.
(Rendező: Péchy.)

Holnap pénteken, október 12-én:
páratlan bérletszünetben, leszállitott helyárakkal:

Az arany ember.

Szinmü 5 felv. Irta: Dr. Jókay Mór.

SZINHÁZI MÜSOR.

Szombat, október **13**: „Kis alamuszi“, operett, zenéjét irta Bokor József (Páros bérletben, itt harmadszor; rendező: Tiszay Dezső.)

Vasárnap, október **14**: „Paraszt hüség“, népszinmü, irta Than Gyula. (Páratlan bérletben, itt először; rendező Bács Károly.)

Szerkesztői posta.

T. P.-né. Bizony igaza van, asszonyom, hogy a magyarnak egészen uj büne az, hogy egyes sihederek lehetetlenné teszik, hogy a magyar ne bántatlanul járjon-keljen az utczán. Hová lett a sokat emlegetett magyar lovagiasság, hogy a korbácsolni való *gigerlizmus* igy kiszorithatta? Mindenféle tréfás és nem tréfás módot ajánlottak már a lapok az utczai tolakodók ellen; adjon nekik az ü dözött hölgy borravalót, nyomjon a markukba vinni való csomagot, kisértesse fel magát — ha tiszatecske üldözné — valamely fótiszt lakásáig, szólitsa fel a tolakodó elriasztására a legelső járókelő gentlemant, hivjon rendőrt sat. De a piaczi legyeskedő, mondjuk a piaczi légy ellen mi sem használ. Nem magyar vér pezseg ezekben a sehonnaiakban, ha ugyan pezseghet az ereikben poshadó savó! **Szégyen, hogy azt a dicséretet nem mondhatja el a magyar, a melyet Moore Tamás önekel oly igen gyönyörüen:**

Viselt magán szép . . .

— (Az ir- dalokból.) —

Viselt magán szép drága gyöngyöket,
Botján arany gyürü büszkélkedett.
De szépségei sokkal tulragyogták,
Ragyogó gyöngyeit, szép fényü botját,

„Nem félsz-e, óh hölgy, ily szép s ig magad,
Járni e setét s vészes utakon?
Oly erényes nagy s oly hideg a népség,
Hogy nem kisérti arany s női szépség?

„Nem érzek félelmet, jó lovag;
Erin fiai meg nem bántanak.
Szivök szépséget és aranyt szeret,
De drágább nekik: erény s becsület.“

Ment s vitte ajkán szüzi mosolyát,
Ment bátran a zöld szigeten át.
Áldott legyen ki megbizik s hiszen
Erin fiai becsületiben!

Ford. *Szász K.*

A mi gigerinket nem igen lehetne Irhon fiával egy sorba állitani. Ha talán *bottal* járnának a hölgyek nálunk is, előbb respektálnák őket!

K. Gy. (*Nyiregyháza.*) Várjuk, mikor látogat meg? Örvendünk, hogy ily érzéke van oly aktualitás iránt is.

Sz. B. E. („*Dicána*“, „*Echo.*“) Kis türelmet kérünk: okt. 20-táján kerül rájok a sor.

T. L. („*Mikor.*“) Az utolsó két sornak nincs értelme.

Székely Aladár könyvárus urnak, Budapest. — A „*Magyar Világ*“-ot szivesen méltatjuk, főként ha látjuk, ha itteni colportage-üzlete az izlésrontó ponyvaregények helyett arra a nemesebb irodalmi irányra kezd inkább súlyt fektetni, mely az uj folyóiratban tagadhatatlanul jelentkezik.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai“ nyomda- és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő:
Komlóssy Dezső.

INGYEN FOGHUZÁS VASÁRNAP DÉLELŐTT.

Dr. Sichermann Adolf FOGORVOS
rendel 9—12, 3—6-ig
Nagy-uj-utcza 1708., Sesztina-ház.

Hölgy közönség figyelmébe!

2 óra alatt bárki megtanulhatja a női ruha szabásokat alaposan mindenféle divat után. Száz meg száz helybeli, ugymint vidéki tisztelt hölgyek, kik már tőlem a ruhaszabást megtanulták, legnagyobb dicséretet és elismerésüket fejezték ki szabásomért, mert valóban a legjobb és legegyszerübb a világon.

Többek felkérése folytán meghosszabbitom a tanfolyamot e hó 31-éig. Teszem azt azon oknál fogva, mert az első izben hirdetett időtartam alatt minden látogatómat kitanitani képes nem voltam. Tehát mert az eddigi időtartam alatt a tanfolyamnak igen jó sikere volt, közhirré teszem, hogy mától fogva csak **2 forint tanitási dijat fogadok el** azon okból, hogy bárki is részesedjék ez előnyös és nélkülözhetetlen háziipar elsajátitásában. Megjegyzem még, hogy a tanitási dijat csak akkor fogadom el, ha a tanitvány maga meg van győződve arról, hogy szabásomat tökéletesen elsajátitotta.

A tanitási terem Nagyhatvan utczá 1097. sz

Mély tisztelettel
Koch J.
müszabász.

Hatóságilag engedélyezett végeladás

mely szerint raktárunkon levő **összes áruinkat**
az őszi és téli idényre érkezett
legujabb divatu
áruinkkal együtt
rendkivüli olcsó és leszállitott árak mellett kiárusitjuk és van szerencsénk ezen jó alkalom minél tömegesebb felhasználását ajánlani.

Tisztelettel
TÓTH TESTVÉREK.

974/1894 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1667/1894. P. sz. végzése folytán közhirré tétetik, miszerint Retzer Károly részére Steiner és Wittmann czégtől 128 frt 60 kr. tőke, ennek 1894. évi julius hó 31 napjától számitandó 6% kamatai és eddigösszesen 32 frt 48 kr. perköltség erejéig 1894. évi augusztus hó 14-én biróilag le- és felülfoglalt és 1138 frtra becsült áruk és bolti felszerelvényekből álló ingóságok **1894. évi október hó 12-én d. u. 3 órakor kezdetét veendő** és Várad-utcza 2130. **szám** alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, **szükség esetén becsáron alól** is el fognak adatni.

Debreczen, 1894. évi szept. hó 30.

Sugár Gyula
birói kikü'dött.

KARDOS LÁSZLÓ

KOSSUTH-utczai
nagy szőnyeg raktárában
ajánltatnak
legjobb szőnyegek padlóra,
butor behuzásra,
méter számra és darabonként
Minőségre csakis első rendü, mintázatra a legujabb kül- és belföldi áru szolgáltatik.

Telelésre

kisebb és nagyobb csoport
szarvasmarhát
elhelyezünk.
Ajánlatok **Rosenberg** és **Gescheit** czégh z **Tornallya** (Gömörmegye) küldendők.

Értesitès!

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki füszerkereskedő urakat, valamint a magánfogyasztókat, miszerint **a nagyváradi Berger Dániel** több világkiállitáson kitüntetett **élesztő gyártmányából**, egyedüli és állandó raktárt birok és t. vevőimnek **mindennap friss élesztővel** szolgálhatok, megjegyezve, hogy ismét eladókat 20% árengedményben részesitem.

Kérem szives megrendelésüket
KOHN LAJOS,
Nagy-Hatvan-utcza 1099. szám
Mayer Ferenczféle ház.

Már kedden **Lembergi Kiállitási Sorsjegyek à 1 frt.**
huzás!
Főnyeremény 60.000 forint

11 Sorsjegy 10 frt —
6 „ 5 frt 50
Dijmentes és huzás jegyzékért 20 krajcár beküldendő.

kapható: A lembergi országos kiállitás sorsjegy-irodájában **BÉCS,** Bartenstein-utcza 4.

Kapható Debreczenben: a dohány- és szivar nagyárudában.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1894.